

Hordaland fylkeskommune
Att.: Konstituert økonomidirektør Nils Egil Vetlesand
Postboks 7900

Tlf.: +47 55 21 81 00
Faks: +47 55 21 81 33
www.deloitte.no

5020 BERGEN

Revisjonsrapport nr. 13 (journalføres)

15. april 2015

REVISJONSRAPPORT 2014

1 Innleiing

Vi har avslutta revisjonen av rekneskapen for 2014. Vi vil i den anledning gje ei kort oppsummering av utført revisjon i rekneskapsåret og kommentera nokre forhold som vi meiner leiinga i fylkeskommunen bør ha eit spesielt fokus på. Det er ikkje avdekkta forhold som etter revisorloven § 5-2 fjerde ledd skriftleg skal kommuniserast til leiinga.

I vår revisjon har vi gjennomført dei revisjonshandlingane vi har vurdert som naudsynte for å få stadfesta at årsrekneskapen ikkje inneheld vesentlege feil eller manglar og som grunnlag når vi skriv vår revisjonsmelding.

Deloitte utfører risikobasert revisjon. Dette vil seie at kontrollmetodar og kontrollomfang vert tilpassa risikoen i organisasjon og rutinar. Vi kartlegg og vurderer difor dei viktigaste økonomi- og rekneskapsrutinane for å identifisera kor det er størst risiko for vesentlege feil i rekneskapsrapporteringa.

Vi vil presisera at det er leiinga i fylkeskommunen som er ansvarleg for å etablera og halde oppe ein tilfredsstillande intern kontroll. Som ein del av dette må leiinga sjå til at rekneskapsføringa er i samsvar med lover og forskrifter og at formueforvaltinga er ordna på ein trygg måte.

Etter vår vurdering har samarbeidet med leiinga og anna personale i fylkeskommunen vore godt, og vi har fått den hjelp og dei opplysningar vi har bede om.

Vi viser til vår interimrapport av 5. desember 2014 for funn knytt til revisjonsområde frå vår interimrevisjon.

2 Sjølvstende og objektivitet

Vi stadfester at revisjonsteamet tilfredsstiller dei krava til sjølvstende og objektivitet for revisorar som reviderer kommunal og fylkeskommunal verksemd, og som går fram av § 79 i kommunelova og som er nærare konkretisert i forskrift om revisjon av kommunar og fylkeskommunar §§ 13 og 14.

3 Løn

Vi viser til vår interimrapport av 5. desember 2014 som tek for seg dei sentrale revisjons-handlingar vi har gjennomført på lønsområdet.

Oppsummert har servicesenter løn i 2014 i stor grad vore à jour med periodiske lønsavstemmingar. Når det gjeld returrate av skjema for godkjenning/avviksmelding er det for høg del skjema som ikkje vert returnert av dei ulike arbeidsstadane. Vi vil difor nok ein gong oppmode om at servicesenter løn, med støtte frå rådmannen, minner arbeidsstadane om kor viktig denne rutinen er slik at returrate og kvalitet på kontrollen vert betre.

4 Pensjonar

Vi har tidlegare i våre revisjonsrapportar kommentert feil knytt til pensjonar i Hordaland fylkeskommune, og har tilråda fylkeskommunen om å innføra eigen rutine for avstemming av pensjonsutgiftene ved utgangen av rekneskapsåret. Dette er gjennomført i 2014, og vi har ikkje avdekket vesentlege feil knytt til pensjonar for dette året.

5 Generelle IT-kontrollar

Vi har i år hatt møte med IT-seksjonen for å gå gjennom intern kontroll knytt til IT i Hordaland fylkeskommune. Vi har ikkje gjennomført testar, men på grunnlag av våre innsamla data er det vår vurdering at fylkeskommunen arbeidar godt med dette.

Det er oppretta styrande dokument for IT, og kvart år vert det laga ein IT-plan som skildrar planlagt utviklingsaktivitet innan IT for kvar avdeling. IT-planane vert handsama i leiargruppa til fylkesrådmannen, og vert følgt opp i regelmessige samhandlingsmøte. Dette bidreg til at organisasjonen er godt kjent med endringar på IT-området.

Vi har fått opplyst at det i 2014 ikkje har vore større forstyringar i drifta, eller andre uønskte hendingar av betydning.

6 Skyss

Våre detaljkontrollar av Skyss for 2014 vart gjennomført per interim. Vi viser til vår interimrapport av 5. desember 2014. Kommentrar knytt til interne kontroller på inntekter og utgifter, og rutinar for inntektssikring, er framleis gjeldande.

Som kommentert i vår interimrapport er det nytt i 2014 at Skyss har starta med automatiske overføringar frå billettsystemet (Atries) til rekneskapsystemet (Oracle). Dette er tidlegare gjort manuelt. Skyss har valt å sette dei automatiske overføringane i produksjon ein og ein rutepakke av gongen, og dei fleste rutepakkane vart sett i produksjon i perioden september til

november 2014. Vi har gått gjennom dokumentasjon på overføringane, og fått skildra kva interne kontrollar som er satt i drift. Skyss har ikkje avdekket feil i dei automatiske overføringane, og det er utvikla fleire kontrollar som skal sikre at det ikkje oppstår feil eller stans i dataflyten.

Mykje av kunnskapen om korleis dei automatiske overføringane er utvikla og skal bli drifta, er samla hjå ein medarbeidar. Vår vurdering er at dette er ein mogleg sårbar situasjon for Skyss. Vi vil tilrå at fylkeskommunen set i gong tiltak som gjer det mogleg for fleire å drifte dei automatiske overføringane. Skyss planlegg å få på plass skriftleg dokumentasjon på rutinar knytt til dei automatiske overføringane, noko som etter vår vurdering vil vere eit nødvendig tiltak.

I revisjon av årsoppgjeret er det gjort ei samanlikning av rekneskapsførte billettinntekter mot budsjett på rutepakkenivå per desember. Det har tidlig vorte kommunisert frå Skyss at billettinntekter for buss og bane er lågare enn budsjett for 2014. Vår analyse syner det same. Det er i hovudsak på Bybanen større avvik frå budsjett har blitt avdekket. Årsak til avvik er i stor grad knytt til at anslag i budsjett for passasjervekst og vridning frå enkeltbillett til periodebillett ikkje har vore presise nok. Vi tilrår fylkeskommunen om å arbeide for høg presisjon i grunnlag for budsjetterte billettinntekter for komande år.

For utgifter knytt til ordinær kontrakt er det gjort ei samanlikning av rekneskap mot budsjett på rutepakkenivå per desember. Kostnadssida er under budsjett totalt i 2014. Her har vi ikkje avdekket større avvik. Mindre avvik frå budsjett har for 2014 vore mogleg å forklare på tilfredsstillande vis.

Vi meiner at Skyss har bygd opp gode rutinar for sikring av at inntekter og utgifter frå dei ulike rutepakkane vert korrekt registrert i rekneskapssystemet.

7 Fylkesveggar

Vi viser til tidlegare revisjonsrapportar for informasjon om forvaltingsreforma i samferdselssektoren frå 1.1.2010, og samhandlingsskissa som er utarbeidd mellom revisor for Statens vegvesen, Riksrevisjonen, og revisorane for dei ulike fylkeskommunane. Samhandlingsskissa er med små endringar ført vidare også for 2014.

Revisjon har blitt gjennomført i samsvar med samhandlingsskissa og vi har motteke resultat av Riksrevisjonen sin revisjon.

Rapport frå Riksrevisjonen som summerer opp revisjonen viser ingen vesentlege veikskapar hos Statens vegvesen når det gjeld det arbeid dei utfører på vegne av Hordaland fylkeskommune.

Vi har tidlegare i våre revisjonsrapportar tatt opp behov for skriftlege rutinar knytt til fylkesveggar med fokus på handsaminga i rekneskapen. Ein slik rutine har vore etterspurd over fleire år. I saksprotokoll frå møte i Kontrollutvalet 19. september 2014 står det at fylkesdirektør samferdsel informerte om at prosess med å få slike rutinar på plass har starta opp, og at målsetting er at arbeidet er ferdig i første kvartal 2015. I møte med samferdselsavdelinga 3. desember 2014 kjem det fram at prosessen er i gong, men at det er lite

truleg at den er ferdig før andre kvartal 2015. Vi er ikkje informert om at status på prosessen er endra sidan då.

Vi tilrår fylkeskommunen sterkt om å prioritere dette arbeidet slik at det ikkje vert ytterlegare utsett.

Revisjonen vil følge opp vidare progresjon av arbeidet. Dersom arbeidet er ferdigstilt til hausten, vil beskrivinga vere ein del av vår interimrevisjon for 2015.

8 Nedskrivning bompengeprosjekt

I 2014 har fylkeskommunen føretatt ei nedskrivning av fordring i rekneskapen på MNOK 167,8 knytt til E134 Rullestadjuvet. For dette prosjektet har fylkeskommunen teke på seg oppgåva som bompengeselskap. Fylkeskommunen har tatt opp lån og overført pengar til Statens vegvesen etter kvart som det vert rekvirert. E134 er ikkje fylkesveg. Fylkeskommunen kan dermed ikkje aktivere veganlegget i balansen i rekneskapen. Som motpost til lånet har fylkeskommunen i staden aktivert innkrevjingsretten. Lånet vart gradvis nedbetalt i perioden fram til 2014, mens innkrevjingsretten ikkje har vore avskrive.

Bompengeinnkrevjinga på denne vegen held fram også etter 2014. I 2013 starta arbeidet på Stordalstunnelen. Fylkeskommunen har overført MNOK 155 til Statens vegvesen her. Denne summen er aktivert i balansen pr. 31.12.2014.

Vi vil tilrå fylkeskommunen om å avskrive innkrevjingsretten i takt med nedbetaling av lånet.

9 Meirverdiavgiftskompensasjon

Vi viser til revisjonsrapportar for tidlegare år om meirverdiavgiftskompensasjon knytt til fylkesvegar. Vi er informert om at fylkeskommunen tek problemstilling rundt forelda meirverdiavgift opp med Statens vegvesen i møte dei har og at Statens vegvesen følgjer opp dette internt hos seg. Grunnlagstal for heile 2014 viser forelda meirverdiavgift med totalt TNOK 1.668.

10 Rettstvistar

I samband med vår revisjon er det innhenta vurdering frå Hordaland fylkeskommune sine advokatar om dei pågåande rettstvistar som fylkeskommunen er part i, samt varsla eller venta krav. Vi har gjennomgått vurdering, og det er ikkje krav av slik art eller omfang som medfører at fylkeskommunen bør gjere ytterlegare avsetnad i rekneskapen for 2014.

Vi vil råde kontrollutvalet om å få jamleg orientering frå administrasjonen om dei tvistar som fylkeskommunen er part i.

11 Avslutning

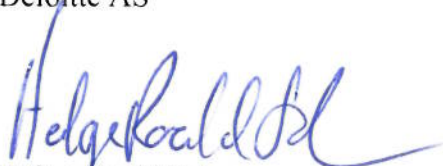
Vi har for rekneskapsåret 2014 ikkje vore usamde med leiinga knytt til forhold av vesentleg betydning.

Gjennom året har vi hatt jamlege drøftingar med leiinga om forhold i rekneskapen til Hordaland fylkeskommune. Slike drøftingar har etter vår meining vore ført i ei open og profesjonell atmosfære, og vi har ikkje blitt utsett for utilbørleg press i spørsmål om rekneskap eller revisjon.

Utkast til denne rapport er lagt føre administrasjonen.

Dersom noko skulle være uklårt i framstillinga ovanfor, eller at det er trong for hjelp i samband med konkretisering og gjennomføring av tilrådde tiltak eller andre forhold, står vi gjerne til teneste.

Med venleg helsing
Deloitte AS

Helge-Roald Johnsen
statsautorisert revisor

Espen Hordvik
statsautorisert revisor

Kopi: Kontrollutvalet ved leiar Torill Veбенstad
Fylkeskasserar Tor Oddvar Sjøvoll